

ВЕЛИКИЕ ЗЕМЛЯКИ:

представители научных медицинских школ Харькова

Володимир Петрович Воробйов (Харківська наукова анатомічна школа)

Харківська наукова анатомічна школа відома далеко за межами нашої країни, і досягла вона цього, в основному, завдяки працям свого гідного представника, видатного анатома Володимира Петровича Воробйова.

Єдиний заслужений професор СРСР, лауреат премії В.І. Леніна, академік АН УРСР, В.П. Воробйов — вихovanець медичного факультету Харківського університету (1903).

Перша наукова праця «Сосуды и нервы сухожилий стопы», представлена у 1900 р. студентом В.П. Воробйовим на розгляд ради медичного факультету Харківського університету, була удостоєна золотої медалі. Після закінчення університету В.П. Воробйов був обраний на посаду помічника прозектора кафедри анатомії. Події 1905 р. на деякий час переривають наукову і педагогічну діяльність В.П. Воробйова. Він бере активну участь у роботі Харківського медичного товариства, у створенні профспілки найбільш знедоленої частини колективу університету — так званих молодших службовців. З цього часу він потрапляє в поле зору царської влади як неблагонадійний, що в подальшому не раз позначиться на його просуванні по службових сходах.

У 1908 р він блискуче захистив докторську дисертацію «Иннервация сухожилий у человека». Цього року помер його вчитель, професор О.К. Белоусов, який рекомендував учня для керівництва кафедрою. Однак і цього разу і в наступні роки (1912 р. Юрїївський; 1913 р. Варшавський університети) міністр відхиляє кандидатуру В.П. Воробйова на заміщення вакантних посад завідувача кафедри. Він залишається на посаді прозектора і читає повний курс нормальної анатомії, багато працює, пише, видає працю «К вопросу об устройстве анатомических учебных музеев».

У 1910 р. на запрошення Харківського медичного товариства В.П. Воробйов керує кафедрою анатомії в створеному ним Жіночому медичному інституті. Саме за клопотанням цього інституту В.П. Воробйов у 1916 р. був затверджений у званні професора.

Лише у 1917 р. він призначається завідувачем кафедри анатомії університету. Однак економічні й політичні обставини в Харкові в цей час були дуже складними. У листопаді 1919 р. вчений вирішив їхати до рідних в Болгарію, де була можливість працювати в Софійському університеті, що відкрився в 1918 р. Протягом півтора роки В.П. Воробйов працював в університеті, читав лекції, видав підручник, створив анатомічний музей. Він залишив по собі в Болгарії добру пам'ять, а кафедра анатомії в Софії і зараз носить його ім'я.

Повернувшись до Харкова, В.П. Воробйов очолив кафедру нормальної анатомії Харківського медичного інституту. До 1924 року він остаточно розробив наукову концепцію збереження тіл і органів померлих. Вчений запропонував також принципово нові методи дослідження нервової системи. У цій роботі він вперше застосував біноккулярну лупу. Його методи макро- мікроскопії зіграли величезну роль у розвитку не тільки анатомії, але й інших біологічних і клінічних дисциплін.

У 1924 р. В.П. Воробйову довелося повернутися до проблеми про бальзамування людського тіла у зв'язку з необхідністю провести таку роботу щодо тіла В.І. Леніна. Унікальна робота з безліччю сумнівів, труднощів наукового і виробничого характеру була блискуче завершена за 4 місяці.

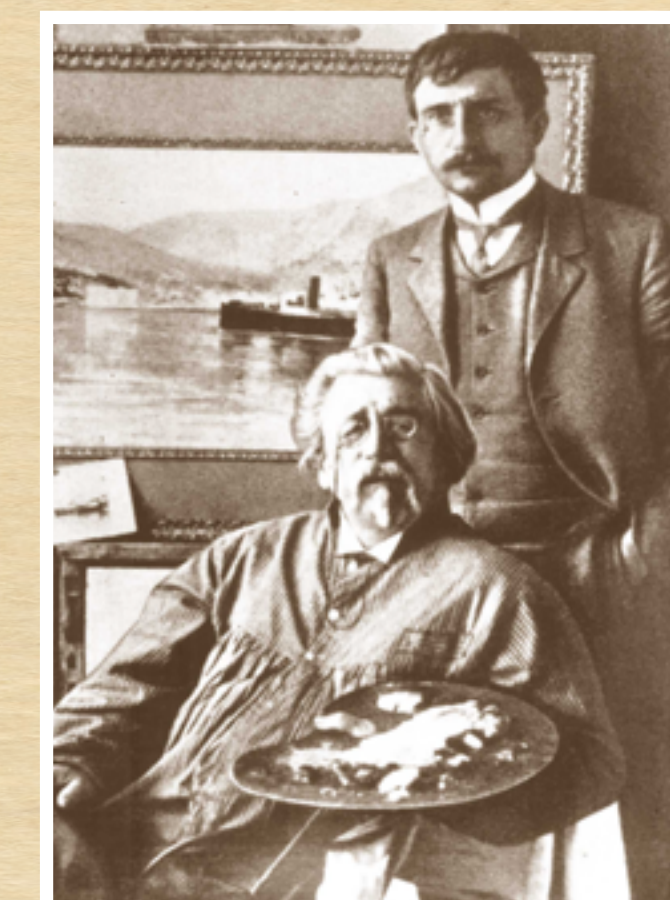
У 1930 р. він виступив з ініціативою створення в Україні Інституту експериментальної медицини, в якому потім очолив наукову роботу. У цей же час В.П. Воробйов працює над підручником «Анатомія людини», до написання якого залучив усіх знаних анатомів СРСР. Перший том підручника, призначеного не тільки для студентів, а й для молодих лікарів, був виданий у 1932 р.

У 1934 р. В.П. Воробйов обраний членом Всеукраїнської академії наук по кафедрі анатомії людини. У цей час він готувався до створення першого вітчизняного «Атласу анатомії людини». Робота була в значній мірі завершена до середини 1937 р. План його видання був розроблений В.П. Воробйовим і розрахований на 5 томів. Під його керівництвом був детально підготовлений величезний ілюстративний матеріал. Однак завершити цю роботу Володимиру Петровичу не вдалося: 31 жовтня 1937 року він помер. Учні В.П. Воробйова, серед яких треба особливо відзначити проф. Р.Д. Синельникова, продовжили роботу над Атласом, останній, п'ятий, том якого був надрукований в 1942 р. у блокадному Ленінграді.

Ім'я В.П. Воробйова живе в його працях, його носять вулиця й провулок в м. Харкові, а також морфологічний корпус Харківського національного медичного університету. На подвір'ї університету встановлено пам'ятник вченому.

В. П. Воробйов

В.П. Воробйов з професором О.К.Белюсовим (1906)

В.П. Воробйов у групі однокурсників (сидить перший праворуч, 1903)

Професор В.П. Воробйов (стоїть у центрі) серед студенток Жіночого медичного інституту (1913)